

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Нюанси казначейського обслуговування коштів місцевих бюджетів в контексті змін до законодавства

КИЇВ, 2023

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ
ЦЕ ДОБРЕ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Зустріч/тренінг відбувається у межах Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Казначейське обслуговування місцевих бюджетів: законодавчий аспект

- Бюджетний кодекс України (БКУ)
- Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану, постанова Кабміну від 11.03.2022 № 252 (Порядок № 252)
- Порядок виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затверджений постановою Кабміну від 09.06.2021 № 590 (Порядок № 590)
- Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затверджений наказом Мінфіну від 23.08.2012 № 938 (Порядок № 938)
- Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затверджений наказом Мінфіну 02.03.2012 № 309 (Порядок № 309)
- Порядок відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України, затверджений наказом Мінфіну 22.06.2012 № 758 (Порядок № 758)

*

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Казначейське обслуговування місцевих бюджетів

Казначейське обслуговування місцевих бюджетів здійснюється органами Казначейства України відповідно до статті 43 цього Кодексу (ч. 2 ст. 78 БКУ)

При виконанні місцевих бюджетів застосовується **казначейське обслуговування бюджетних коштів**. Казначейство України забезпечує казначейське обслуговування бюджетних коштів на основі ведення єдиного казначейського рахунку, відкритого у Національному банку України (ч. 1 ст. 43 БКУ*)

Складові казначейського обслуговування:

- **розрахунково-касове обслуговування** розпорядників і одержувачів бюджетних коштів
  - **ведення бухгалтерського обліку і складання звітності** про виконання бюджетів з дотриманням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та інших нормативно-правових актів Міністерства фінансів України
  - **здійснення інших операцій** з бюджетними коштами
- ✓ В органах Казначейства **бюджетним установам відкриваються рахунки** у встановленому законодавством порядку

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Відкриття рахунків та розрахунково-касове обслуговування розпорядників і одержувачів коштів

Загальний порядок: Порядок № 758* регламентує взаємовідносини між органами Казначейства та розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів в процесі відкриття (закриття) рахунків

- ✓ **Розрахунково-касове обслуговування клієнтів** здійснюється органами Казначейства відповідно до умов **договорів та додаткових угод до договорів** (у разі наявності) між органами Казначейства і клієнтами (додаток 1 до Порядку № 758; п. 1.8 розд. I Порядку № 758)
- ✓ **Дистанційне обслуговування клієнта** може здійснюватися органом Казначейства шляхом укладання **договору про дистанційне обслуговування** з використанням програмно-технічного комплексу «Клієнт казначейства - Казначейство» (п. 1.10 розд. I Порядку № 758)

ДОВІДКОВО! наказом Мінфіну від 13.12.2022 № 430 внесено зміни до:

- **форми Договору (додаток 1)**
- **Картки із зразками підписів та відбитка печатки (додаток 6)**

В умовах війни: Порядок № 590 визначає механізм здійснення казначейського обслуговування бюджетних коштів та коштів інших клієнтів в умовах воєнного стану

+ Тут і далі **Порядок № 758** - Порядок відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України, затверджений наказом Мінфіну 22.06.2012 № 758*

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Які дії при настанні обставин непереборної сили?

Сторона, що через настання обставин непереборної сили не може у повному обсязі виконувати свої зобов'язання, повинна:

- ✓ в термін не більше **5 робочих днів** письмово повідомити про це іншу сторону
- ✓ в термін **до 10 робочих днів** надати відповідні документи, які це підтверджують

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Новації казначейського обслуговування місцевих бюджетів

**Наказами
Мінфіну**

**від 27.07.2023
№ 409**

**від 18.08.2023
№ 443**

**затверджено
зміни до
Порядку № 938**

1. Встановлені терміни подання до органів Казначейства затвердженого розпису місцевого бюджету - не пізніше **п'ятого робочого дня**, що настає за днем його затвердження
2. Викладено у новій редакції форму річного розпису, затверджену у додатку 1
3. Визначено нові форми:
  - Довідки про зміни до річного розпису (додаток 3);
  - Довідки про зміни до помісячного розпису доходів загального фонду (додаток 4);
  - Довідки про зміни до помісячного розпису фінансування загального фонду (додаток 5);
  - Довідки про зміни до помісячного розпису асигнувань загального фонду (за винятком надання кредитів з бюджету) (додаток 6);
  - Довідки про зміни до помісячного розпису спеціального фонду (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків) (додатку 7);
  - Довідки про зміни до помісячного розпису повернення кредитів до загального фонду (додаток 8);
  - Довідки про зміни до помісячного розпису надання кредитів із загального фонду (додатку 9)

Встановлені терміни надсилання цих довідок місцевими фінансовими органами відповідним органам Казначейства - **не пізніше третього робочого дня**, що настає за днем їх затвердження

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

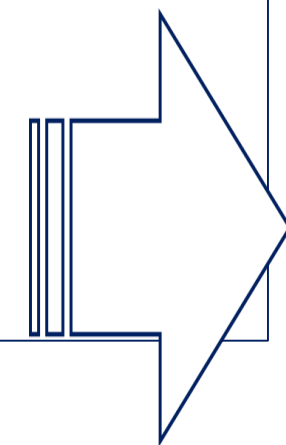
Новації казначейського обслуговування місцевих бюджетів

**Наказами
Мінфіну**

**від 27.07.2023
№ 409**

**від 18.08.2023
№ 443**

**затверджено
зміни до
Порядку № 938**

4. Викладено у новій редакції Витяг з річного розпису асигнувань місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів) / річного розпису витрат спеціального фонду місцевих бюджетів з розподілом за видами надходжень / річного розпису повернення кредитів до місцевих бюджетів та надання кредитів з місцевих бюджетів (додаток 13)
5. Із форми Реєстру змін зведення показників спеціального фонду у графі «інші джерела власних надходжень бюджетних установ**» (додаток 23) виключено код доходів «25020400
6. Скориговані положення щодо способу та термінів обміну інформацією між органами Казначейства та місцевими фінансовими органами

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Новації казначейського обслуговування місцевих бюджетів

**Наказами
Мінфіну**

**від 27.07.2023
№ 409**

**від 18.08.2023
№ 443**

**затверджено
зміни до
Порядку № 938**

7.

Органи Казначейства здійснюють розрахунково-касове обслуговування розпорядників та **одержувачів** бюджетних коштів шляхом проведення платежів з реєстраційних, спеціальних реєстраційних рахунків відповідно до кошторисів, планів асигнувань загального фонду місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів), планів спеціального фонду місцевих бюджетів (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), планів надання кредитів із загального фонду місцевих бюджетів

п. 10.1 Порядку № 938

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

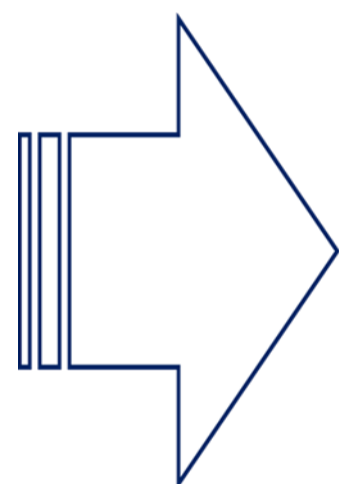

**Global
Communities**
Ukraine

Складання і виконання розпису місцевих бюджетів

ВАЖЛИВО!

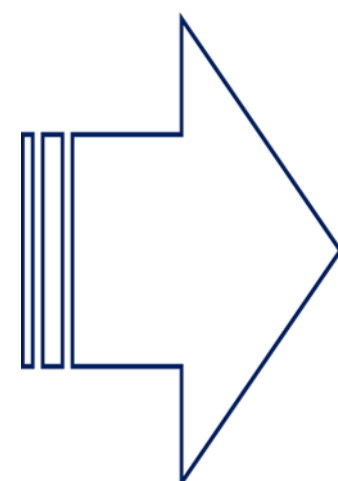
ч. 3 ст. 78 БКУ

Місцевий бюджет виконується за розписом, який затверджується керівником місцевого фінансового органу. Керівник місцевого фінансового органу протягом бюджетного періоду забезпечує відповідність розпису місцевого бюджету встановленим бюджетним призначенням

Розпис бюджету - документ, в якому *встановлюється* розподіл доходів, фінансування бюджету, повернення кредитів до бюджету, бюджетних асигнувань головним розпорядникам бюджетних коштів за певними періодами року відповідно до бюджетної класифікації

**п. 5 наказу Мінфіну
від 28.01.2002
№ 57**

Місцеві фінансові органи розробляють відповідно до Інструкції про складання і виконання розпису Державного бюджету України **порядок складання і виконання розпису відповідного бюджету**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Що змінилося у виконанні розпису?

Наказом Мінфіну від 23.01.2023 № 36 змінено Інструкцію про складання і виконання розпису Державного бюджету України

Визначено склад інформації, що подається **головними розпорядниками** бюджетних коштів разом з пропозиціями щодо змін до розпису

- **обґрунтування необхідності змін до розпису**, в тому числі з урахуванням результатів моніторингу виконання бюджетних програм, який здійснюється головними розпорядниками
- **розрахунки показників, включених до пропозицій** щодо змін до розпису, із зазначенням факторів, що на них впливають
- **інформацію про виділені бюджетні асигнування** за відповідними бюджетними програмами
- **інформацію про вплив змін, що пропонуються, на напрями використання бюджетних коштів та результативні показники**, передбачені паспортом бюджетної програми

Уточнено **терміни внесення змін до розпису** та **звірки** внесених змін

- **за п'ять робочих днів** до закінчення місяця (звітного періоду) **зміни до розпису не вносяться**
- **в останній робочий день тижня** (кожного місяця) **звірка змін до розпису** за відповідний період (тиждень, місяць) з **Держказначейством**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Особливості казначейського обслуговування місцевих бюджетів у період дії воєнного стану

Порядок № 590 - визначає механізм здійснення окремих складових казначейського обслуговування бюджетів та їх розпорядників у період дії воєнного стану

ОСОБЛИВОСТІ

1. Казначейського обслуговування місцевих бюджетів **за доходами**
2. Перерахування **міжбюджетних трансфертів** з державного і місцевих бюджетів
3. **Терміни опрацювання документів та здійснення платежі** з рахунків розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів, залучених до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану
4. Розрахунково-касового обслуговування, зокрема **черговість здійснення органами Казначейства платежів** за дорученнями розпорядників та одержувачів коштів
5. **Складання та подання звітності** головними розпорядниками бюджетних коштів та звітності про виконання місцевих бюджетів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Терміни опрацювання документів та здійснення платежів

В період дії воєнного стану:

Орган Казначейства **протягом одного операційного дня** опрацьовує надані документи та здійснює платежі з рахунків розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів, **залучених до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану** (п. 20 Порядку № 590)

Загальні терміни опрацювання документів щодо реєстрації зобов'язань

- ✓ **за захищеними видатками**, які не потребують проведення процедур закупівель / спрощених закупівель, - протягом **1 операційного дня**
- ✓ **за захищеними видатками**, які потребують проведення процедур закупівель / спрощених закупівель (крім капітальних видатків), - **до 3 операційних днів**
- ✓ **за іншими поточними видатками**, крім захищених, та наданням кредитів з бюджету - **до 3 операційних днів**
- ✓ **за капітальними видатками** - **до 5 операційних днів**

п. 2.3 Порядку № 309

Загальні терміни здійснення платежів

- ✓ **операції щодо виконання платіжних доручень** розпорядників бюджетних коштів, оформлених відповідно до вимог законодавства, **протягом п'яти операційних днів** з дати надання доручення на здійснення платежу за умови виконання доходів зведеного бюджету України

ч. 6 ст. 78 БКУ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Особливості здійснення платежів у період дії воєнного стану

Черговість здійснення органами Казначейства платежів за дорученнями розпорядників та одержувачів коштів:

- ✓ **Перша черга** — це видатки на національну безпеку й оборону та на здійснення заходів правового режиму воєнного стану (*Розпорядження Кабміну № 181-р від 24.02.2022*)
- ✓ **Друга черга** - за витратами на погашення та обслуговування місцевого боргу, на придбання державних цінних паперів за рахунок тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів, видатки загального та спеціального фондів на оплату праці працівників бюджетних установ, соціальне забезпечення, придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів, придбання води, та ін.
- ✓ **Третя черга** - за іншими видатками та наданням кредитів

Порядок № 590
пункт 19

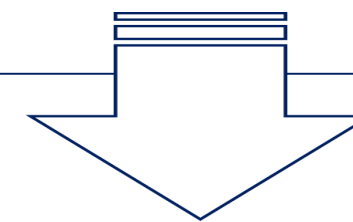
USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Постановою Кабміну від 08.08.2023
№ 824
доповнено Порядок № 590**

Розширеного переліку пріоритетних платежів за видатками загального та спеціального фондів місцевих бюджетів, що здійснюються за другою чергою (абз. 4 - 5 п. 19 Порядку № 590)

Загальний фонд	Спеціальний фонд
Проектування, будівництво, ремонт захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів), споруд подвійного призначення та облаштування приміщень, які плануються до використання для укриття населення з урахуванням вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених МВС	Проектування, будівництво, ремонт захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів), споруд подвійного призначення та облаштування приміщень, які плануються до використання для укриття населення з урахуванням вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених МВС
Психологічної допомоги	-
Придбання спеціальними установами страхового фонду документації предметів, матеріалів і оплату послуг у сфері страхового фонду документації	Придбання спеціальними установами страхового фонду документації предметів, матеріалів і оплату послуг у сфері страхового фонду документації
Оплату послуг, що надаються спеціальними установами страхового фонду документації у сфері створення, формування, ведення і використання страхового фонду документації	Оплату послуг, що надаються спеціальними установами страхового фонду документації у сфері створення, формування, ведення і використання страхового фонду документації

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Вимоги щодо здійснення платежів органами Казначейства за бюджетними зобов'язаннями

БКУ

частина 2 статті 49

Наявність:

- 1) відповідного бюджетного зобов'язання** для платежу у бухгалтерському обліку виконання бюджету
- 2) затвердженого в установленому порядку паспорта бюджетної програми**
- 3) у розпорядників бюджетних коштів відповідних бюджетних асигнувань**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Бюджетні зобов'язання: обов'язкові норми до виконання!

НАГАДУВАННЯ

- У кінці бюджетного періоду розпорядники коштів **приводять зареєстровані бюджетні зобов'язання за спеціальним фондом у відповідність із фактичними надходженнями до цього фонду**

п. 2.13 гл. 2 Порядку 309

- Усі розрахунки одержувачами бюджетних коштів на кінець звітного року мають бути завершені в межах бюджетних асигнувань. Відповідно обсяги дебіторської та кредиторської заборгованості на звітну дату ними не визначаються та в бюджетній звітності не відображаються**

п. 3 розд. III Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

В яких межах беруть учасники бюджетного процесу бюджетні зобов'язання?

За загальним фондом: розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі тільки в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами, враховуючи необхідність виконання бюджетних зобов'язань минулих років

За спеціальним фондом: розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання за спеціальним фондом бюджету виключно в межах відповідних фактичних надходжень спеціального фонду бюджету (з дотриманням вимог ч. 2 ст. 57 БКУ)

При цьому:

Обсяг бюджетних зобов'язань, узятих установою протягом бюджетного періоду, повинен забезпечити зменшення рівня заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих періодів та недопущення виникнення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями в поточному році

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Особливості складання звітності розпорядників коштів вищого рівня

1. У разі неможливості подання звітності розпорядником (одержувачем) бюджетних коштів, що розташований на території, на якій ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованій, **розпорядник вищого рівня:**

✓ **вносить в автоматизовану систему** подання електронної звітності клієнтами Казначейства наявні показники бюджетної звітності такого розпорядника (одержувача) бюджетних коштів, **які були подані ним за попередній звітний період**, з урахуванням інформації про проведені операції за звітний період, відображеної в бухгалтерському обліку органів Казначейства на звітну дату, та включає їх до зведеної бюджетної звітності

✓ **включає до консолідованої фінансової звітності** показники фінансової звітності таких розпорядників бюджетних коштів, яка була подана ними **за попередній звітний період**

п. 24 Порядку 590

2. Казначейство та орган Казначейства за запитом **головного розпорядника бюджетних коштів або розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня** для прийняття управлінських рішень та підготовки звітності **надає інформацію** про використання бюджетних коштів розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів

п. 27 Порядку 590

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Чи можливо відкликати неправильно підготовлену платіжну інструкцію?

Розпорядник бюджетних /одержувач бюджетних коштів має право в будь-який час **до списання платежу з його рахунка** відкликати платіжні інструкції з органу Казначейства, що його обслуговує. **Платіжні інструкції відкликаються лише в повній сумі**

Спосіб відкликання:

До органу Казначейства **подається лист** за підписом посадової особи розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів), яка має право першого підпису згідно з карткою зі зразками підписів та відбитка печатки

п. 10.4 глави 10 Порядку № 938

ТАК!

**ЗА ПРАВИЛЬНІСТЬ ОФОРМЛЕННЯ ТА ДОСТОВІРНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ, ЗАЗНАЧЕНОЇ У ПЛАТІЖНИХ ІНСТРУКЦІЯХ,
ВІДПОВІДАЮТЬ РОЗПОРЯДНИКИ / ОДЕРЖУВАЧІ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ)**

п. 10.5 глави 10 Порядку № 938

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

Який алгоритм дій, якщо платіжну інструкцію органом Казначейства виконано?

Розпорядник бюджетних / одержувач бюджетних коштів має повідомити орган Казначейства, який виконував платіжну інструкцію, та банк, що його обслуговує отримувача коштів про **неправильні реквізити у платіжній інструкції**

Нормативно правові акти, які регулюють дії установ банку:

- ст. 46 Закону України "Про платіжні послуги"
- п. 24 Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг»

Дії БАНКУ:

Для встановлення належного отримувача **Банк зобов'язаний надіслати Казначейству запит** щодо уточнення номера рахунку та/або коду отримувача

Банк в разі надання Казначейством уточнених даних щодо номера рахунку та/або коду отримувача повинен зарахувати кошти на рахунок отримувача протягом операційного дня, в який було отримано уточнені реквізити

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства

До 21.03.2022 – дати набуття чинності
законом № 2134-IX від 15.03.2022

Стаття 117 БКУ

- Попередження** про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства
- Зупинення операцій** з бюджетними коштами
- Призупинення** бюджетних асигнувань
- Зменшення** бюджетних асигнувань
- Повернення бюджетних коштів** до відповідного бюджету
- Зупинення дії рішення** про місцевий бюджет
- Безспірне вилучення коштів** з місцевих бюджетів

На період дії воєнного стану або здійснення
заходів загальної мобілізації

пункт 22³ розд. VI Прикінцеві та перехідні положення» БКУ

НЕ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО:

- розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, залучених до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану

ЗАХОДИ ВПЛИВУ за порушення бюджетного
законодавства:

- **зупинення операцій з бюджетними коштами**
- **тимчасове припинення бюджетних асигнувань**
- **зменшення бюджетних асигнувань**

Корисні посилання

- 1) <https://decentralization.gov.ua/news/17094> - сайт Децентралізація, Казначейське обслуговування місцевих бюджетів: новації серпня 2023 року
- 2) <https://decentralization.gov.ua/news/16297> - сайт Децентралізація, Складання та виконання розпису місцевого бюджету: що змінилося у наказі Міністерства фінансів № 57
- 3) <https://decentralization.gov.ua/news/16769?page=0> - сайт Децентралізація, Уряд розширив перелік пріоритетних видатків місцевих бюджетів

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ALL-UKRAINIAN
ASSOCIATION

**Global
Communities**
Ukraine

Дякую за увагу!

Н. Сушко, консультантка Програми USAID DOBRE

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ
ЦЕ ДОБРЕ